EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 7.9.2007
COM(2007) 496 galīgā redakcija

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI, EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

E-PRASMES 21. GADSIMTĀ: KONKURĒTSPĒJAS, IZAUGSMES UN NODARBINĀTĪBAS VEICINĀŠANA

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI, EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

E-PRASMES 21. GADSIMTĀ: KONKURĒTSPĒJAS, IZAUGSMES UN NODARBINĀTĪBAS VEICINĀŠANA

SATURS

1. Ievads ... 3

2. Galvenie uzdevumi ... 3

2.1. E-prasmes vēl aizvien neuzskata par ilgtermiņa politikas jautājumu ... 3

2.2. Kopīgas ES mēroga pieejas trūkums: vēl aizvien valda dalīta pieeja ... 4

2.3. Reputācijas problēma un augsti kvalificētu IKT speciālistu trūkums ... 4

2.4. Ar nozari saistīta apmācība paralēli formālai izglītībai ... 5

2.5. Digitālās kompetences problēma ... 6

3. E-prasmju ilgtermiņa stratēģija ... 6

3.1. Ilgtermiņa stratēģijas galvenie elementi ... 6

3.2. Eiropas līmeņa darbības virzieni ... 7

3.2.1. Ilgtermiņa sadarbības veicināšana un attīstības uzraudzība ... 7

3.2.2. Papilddarbību un rīku izveide ... 8

3.2.3. Izpratnes veicināšana ... 9

3.2.4. Nodarbinātības un sociālās iekļautības veicināšana ... 9

3.2.5. Labāku un plašāku e-mācību veicināšana ... 10

4. Secinājumi ... 10

1. IEVADS

Jauninājumi un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) pārņemšana ir divas svarīgas sastāvdaļas Lisabonas izaugsmes un nodarbinātības programmai. IKT devums Eiropas ekonomikā ir būtisks, lai attīstītu ražīgumu un veidotu zināšanietilpīgas preces un pakalpojumus. Pastāv liela nepieciešamība risināt jautājumus par prasmēm, kas saistītas ar IKT (e-prasmes), lai, iesaistot visas ieinteresētās personas, reaģētu uz pieaugošo pieprasījumu pēc augsti kvalificētiem IKT speciālistiem un lietotājiem, lai reaģētu uz ātri notiekošajām pārmaiņām nozarē un lai nodrošinātu, ka saistībā ar mūžizglītību katram iedzīvotājam ir digitālā kompetence. Šos uzdevumus iespējams risināt iedarbīgā veidā tikai tad, ja nopietni iesaista dalībvalstis un IKT nozari. Eiropas Savienība (ES) var nodrošināt iespēju apmainīties ar paraugpraksi un konkrētiem risinājumiem, kas rasti dialogā ar ieinteresētajām personām.

Pēc 2002. gada oktobra Eiropas sanāksmes par e-prasmēm, kas notika sadarbībā ar Dānijas prezidentūru, un pēc Padomes 2002. gada decembra secinājumu pieņemšanas, Komisija 2003. gadā Eiropas līmenī izveidoja e-prasmju forumu, lai apvienotu atbilstošās ieinteresētās personas. Forums 2004. gadā publicēja ziņojumu „E-prasmes Eiropā: līdz 2010. gadam un pēc tam". Ar turpmākiem pasākumiem panāca vienmērīgu attīstību, lai varētu sagatavot e-prasmju ilgtermiņa stratēģiju. Atbilstoši Komisijas rūpniecības politikai 2006. gadā izveidoja IKT darba grupu, lai palīdzētu izveidot uzņēmējdarbībai labvēlīgāku vidi ES. Attiecībā uz e-prasmēm sniedza vairākus ieteikumus. Šos ieteikumus iekļāva Saloniku deklarācijā, ko pieņēma Eiropas e-prasmju konferencē[1] 2006. gada oktobrī.

Trīs pamatnostādnes radās 2006. gada beigās. Pirmkārt, ES ir būtiski ātri pieņemt e-prasmju ilgtermiņa stratēģiju, lai veicinātu konkurētspēju, nodarbinātību un darbaspēka attīstību, mazinātu atšķirības e-prasmēs, kā arī uzlabotu stāvokli attiecībā uz konkurētspēju pasaules līmenī. Otrkārt, jāpieliek nopietnas pūles, lai uzlabotu ilgtermiņa sadarbību starp valsts un privāto sektoru, kas nodrošinātu sistēmu, kura apvienotu e-prasmju pamatapmācību, profesionālo un augstāko izglītību un profesionālo attīstību. Treškārt, nozares pārstāvjiem un lēmumu pieņēmējiem jārīkojas izlēmīgāk un neatlaidīgāk attiecībā uz savām stratēģijām, kas paredzētas, lai sekmētu profesionālismu, darba un karjeras iespēju IKT jomā pievilcību un tēlu un lai sekmētu labākus darba apstākļus, nodarbinātības nosacījumus un izredzes.

Šis paziņojums ir savlaicīga politiska līmeņa reakcija uz šīm svarīgajām pamatnostādnēm.

2. GALVENIE UZDEVUMI

2.1. E-prasmes vēl aizvien neuzskata par ilgtermiņa politikas jautājumu

IKT pieaugumam vienmēr bijusi raksturīga svārstīga aktivitāte, un tam piemīt uzplaukuma un lejupslīdes elements. Lēš, ka ES ir 4,2 miljoni IKT speciālistu, un aptuveni 180 miljoni cilvēku darbā lieto IKT[2]. Pētījums par e-prasmju piedāvājumu un pieprasījumu[3] laikposmā no 1998. līdz 2004. gadam liecina par to, ka lēstais šajā laikā nodarbināto IKT speciālistu skaits pieauga par aptuveni 48 %. Pēc 2001. gada izcilajiem panākumiem, zemākais punkts tika

---

1 Saloniki, *Cedefop*, 2006. gada 5.-6. oktobris, sk.: www.e-skills-conference.org

2 *CEPIS*, „Turpmāk domājot par e-prasmēm IKT nozarē Eiropā", 2007. gada februāris.

3 *Rand Europe*, „E-prasmju piedāvājums un pieprasījums Eiropā", 2005. gada septembris.

sasniegts 2003. gadā. Daži pierādījumi liecina par ciklu, un Eiropas e-prasmju forumā brīdināja, ka atkal radīsies būtiskas atšķirības e-prasmēs, un aicināja sagatavot e-prasmju ilgtermiņa stratēģiju. Nozares 2005. gada ziņojumā paredzēja, ka 2008. gadā visā Eiropā trūks līdz pusmiljonam tādu cilvēku, kam ir augsta līmeņa prasme tīklošanā[4]. Nozarē veiktā aptauja par e-uzņēmējdarbību 2006. gada liecināja, ka uzņēmumi paredz prasmju deficītu IKT speciālistiem, jo īpaši attiecībā uz IKT stratēģiju, drošību un jauniem risinājumiem uzņēmējdarbībā[5].

IKT speciālistu prasmju deficīts ir bijis endēmisks, jo radušies tehniski jauninājumi un salīdzinājumā ar jaunu darba ņēmēju un uzņēmēju ar atbilstošu izglītību samērā zemo piedāvājumu un pieejamību IKT aktivitāte ir strauji palielinājusies. Šo parādību īpaši novēroja līdz ar tīmekļa izplatīšanos. Atbildot uz nozares spiedienu, vairākas dalībvalstis 90-gadu beigās sāka politiskas iniciatīvas, un 2001. gada martā notika ES līmeņa konference par e-ekonomiku. „Interneta burbuļa" plīšana un 2001. gada krīze neatgriezeniski ietekmēja ieguldījumus IKT un uz laiku samazināja pieprasījumu pēc IKT speciālistiem. Vairākas nozares virzītas iniciatīvas pārtrauca, bet politiska līmeņa interese un atbalsts ātri samazinājās. Patlaban e-prasmju trūkums pieaug. IKT nozares ziedu laikos politikas veidotāji pievērsa uzmanību e-prasmju jautājumam, bet grūtākos periodos tie novērsās. Tam ir jāmainās, lai Eiropa varētu veiksmīgi tikt galā ar pārmaiņām.

2.2. Kopīgas ES mēroga pieejas trūkums: vēl aizvien valda dalīta pieeja

IKT ir viena no pasaulē visizplatītākajām un visaptverošākajām tehnoloģijām. IKT preces un pakalpojumi un tiem atbilstošie amati ir lielā mērā visur vienādi, un IKT nozare darbojas pasaules mērogā. IKT darba grupa sūdzējās par vēl aizvien pastāvošo dažādību starp Eiropas valstīm, kur spēkā ir dažādas reglamentējošās sistēmas. Turklāt paraugprakses pieņemšana notiek pārāk lēni, un vēl joprojām pietrūkst ES mēroga pieejas.

Eiropas e-prasmju forums norādīja uz risinājumiem, kas sniedz ES līmeņa pievienoto vērtību, bet līdz šīm tie vēl nav piemēroti. Piemēram, lai nodrošinātu, ka uzņēmumos atbilstošajā laikā atbilstošajā amatā ir darba ņēmēji ar atbilstošo prasmi, ir jāattīsta un jāsaglabā prasmes, kas vajadzīgas veiksmīgai uzņēmējdarbībai. Tādēļ daudzi veido IKT kompetenču katalogus, procesus, IKT rīkus un stratēģijas. Vairākas valstis jau ir izveidojušas IKT kompetences pamatnostādnes[6]. Daudzi uzņēmumi, kas darbojas minētajās valstīs, uz to pamata ir izveidojuši savas kompetences pārskatus. Mēģinājumi izveidot un atjaunināt katram savu pārskatu un sistēmu izmaksā dārgi, un tie varētu būt kopīgi, lai uzņēmumi, jo īpaši mazi un vidēji uzņēmumi (MVU), no tiem gūtu labumu. Eiropas e-kompetences sistēmas izmantošana būtu lietderīgs risinājums atbilstoši vienotā tirgus mērķiem.

2.3. Reputācijas problēma un augsti kvalificētu IKT speciālistu trūkums

Izmaiņas tehnoloģijā un tas, ka tīmeklis padara globālu pakalpojumu sniegšanu aizvien vieglāk pieejamu, rada nepieciešamību kopt un nepārtraukti uzlabot e-prasmes. Jaunu IKT talantu parādīšanās valstīs ar strauji augošu ekonomiku, jo īpaši Indijā un Ķīnā, nozīmē, ka Eiropas darbaspēkam jāpielāgojas. Programmētāju prasmes kļūst plaši izplatītas, un daži

---

4 *IDC* Baltā grāmata, „Tīklošanas prasme Eiropā", 2005. gada septembris.

5 *E-Business Watch Survey 2006*

6 Piemēram, *CIGREF* (*Club Informatique des Grandes Entreprises Françaises*) Francijā, *SFIA* (*Skills Framework for the Information Age*) Apvienotajā Karalistē un *AITTS* (*Advanced IT Training System*) Vācijā.

darba ņēmēji ar zemiem vai vidējiem ienākumiem saskaras ar pieaugošu risku attiecībā uz savām darba vietām. Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija lēš, ka potenciāli 20 % nodarbināto var skart pakalpojumu pirkšana ārvalstīs[7]. Kvalifikācijas spektra zemākajos slāņos darba ņēmēju prasmes nereti krītas, jo viņu zināšanas ir sistematizētas, un tāpēc ir samērā viegli pirkt ārpakalpojumus. Augstāka līmeņa e-prasmes nevar tik vienkārši sistematizēt, tāpēc šīm prasmēm ir augstāka vērtība saistībā ar Eiropas darbaspēku. Plašsaziņas līdzekļos par šo jautājumu diskutē kā par būtiskas pārstrukturēšanas sākumu darba tirgū.

No vairākiem avotiem zināms, ka pasliktinās priekšstats par IKT nozari un darbu, kas saistīts ar IKT, tāpēc samazinājies to studentu skaits, kas uzsāk IKT studijas. Papildu bažām par demogrāfisko lejupslīdi, šķiet, ka jauniešus aizvien mazāk interesē matemātikas, zinātnes un tehnoloģijas studijas, un joprojām aktuāls ir dzimumu līdztiesības jautājums. Lai pieņemtu pasākumus, kas darbaspēkam palīdzētu pielāgoties, labāk jāsazinās ar sabiedrību, jo īpaši ar jauniešiem, vecākiem, skolotājiem un sievietēm. Legālās migrācijas politikas plānā[8] Komisija uzsvēraaugsti kvalificētu imigrantu nozīmību, lai palīdzētu līdzsvarot ES darba tirgu. Tomēr dalībvalstīm vēl nav saskaņotas pieejas: tikai divpadsmit dalībvalstīs ir vienkāršotas procedūras un/vai pievilcīgi nosacījumi augsti kvalificētu darba ņēmēju uzņemšanai, ieskaitot IKT speciālistus. Kopīga pieeja padarītu ES pievilcīgāku un ļautu rast vajadzīgo kompetenci.

2.4. Ar nozari saistīta apmācība paralēli formālai izglītībai

Pastāvīgā IKT attīstība un izmaiņas atbilstošajās e-prasmju prasībās rada sarežģītu, mainīgu mērķi politikas veidotājiem. Valsts izglītības un arodizglītības sistēmām ir ļoti grūti piedāvāt prasmes, kas vajadzīgas mūsu ekonomikā un sabiedrībā. Neskatoties uz pieliktajiem pūliņiem, minētās sistēmas vēl aizvien saskaras ar grūtībām, pielāgojoties situācijai, un mūžizglītība vēl ir tālu no īstenības. Daudz aktīvāk jāsekmē jauna veida partnerības un elastīgas pieejas (piemēram, tādas, kas pamatojas uz e-mācībām).

Nozarē sūdzas par pieaugošajām atšķirībām un nesaderību starp konkrētu e-prasmju piedāvājumu un pieprasījumu. Eiropas e-prasmju forums un IKT darba grupa brīdināja, ka ar IKT nozari saistītu apmācību veic paralēli IKT apmācībai, ko atbalsta valdība. Pieredze, iekļaujot IKT nozares e-prasmju sertifikātus valsts kvalifikāciju sistēmā, kā to sāka Apvienotajā Karalistē un dažās jaunās dalībvalstīs, sniedz interesantus piemērus, kas dalībvalstīm būtu jāpārskata un kuros būtu jādalās. Kvalifikācija biežāk jādefinē attiecībā uz sagaidāmo rezultātu pēc apmācībām, lai iedrošinātu izglītības un profesionālās apmācības sniedzējus pievērst uzmanību iedzīvotāju un darba devēju zināšanu vajadzībām, un nevis ilgumam, vietai vai iestādes organizatoriskai struktūrai. Šī pieeja atbilst Komisijas priekšlikumam par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru[9], kuras mērķis ir sekmēt mūžizglītību un mobilitāti un kas ir par pamatu valsts un nozaru kvalifikāciju sistēmas izveidei.

---

7 Ārvalstīs pirkti pakalpojumi nozīmē gan tādus ārpakalpojumus, par kuriem noslēgts līgums ar neatkarīgām trešām personām ārvalstīs, gan starptautiskus pakalpojumus (no ārvalstu saistītajiem uzņēmumiem).

8 COM(2005) 669, 21.12.2005.

9 COM(2006) 479, 5.9.2006.

2.5. Digitālās kompetences problēma

Rakstpratības tradicionālajā jēdzienā jāiekļauj pilnīgs e-prasmju un plašsaziņas zināšanu kopums, ko prasa uz zinātnes atziņām balstīta ekonomika un sabiedrība. *Eurostat* rādītāji[10] liecina, ka 37 % ES iedzīvotāju nav pilnīgi nekādas datorprasmes, un no tiem iedzīvotājiem, kam ir tikai pamatizglītība, vairāk nekā 60 % nav e-pamatprasmju. E-prasmju trūkums šiem iedzīvotājiem liedz izmantot e-komerciju un e-valdības iespējas un pilnībā piedalīties informācijas sabiedrībā. Turklāt e-prasmju trūkums saasina nelabvēlīgo sociālo un izglītības situāciju, kavējot mūžizglītību un prasmju uzlabošanu.

Tirgus viens pats nevar izlīdzināt atšķirības e-prasmēs. Pasākumi sabiedriskiem jauninājumiem un daudzpusēji ieinteresēto personu partnerības ir pamatā gan Eiropas Parlamenta un Padomes ieteikumam[11] par pamatprasmēm mūžizglītībā, gan arī Rīgas deklarācijai[12], ko pieņēma 2006. gada jūnijā Ministru konferencē par e-iekļautību.

3. E-PRASMJU ILGTERMIŅA STRATĒĢIJA

Nepārprotami, ka par lielāko daļu pasākumu, kas paredzēti e-prasmju ilgtermiņa stratēģijas piemērošanai, atbild dalībvalstis. Eiropas e-prasmju forumā informēja, ka dažas dalībvalstis jau ir sākušas ar e-prasmēm saistītas iniciatīvas. Komisija tās iedrošinās tālāk attīstīt savu politiku atbilstoši e-prasmju ilgtermiņa stratēģijai un mudinās pārējās dalībvalstis rīkoties tāpat, īpaši veicinot paraugprakses apmaiņu.

Lai papildinātu dalībvalstu pasākumus, saskaņā ar subsidiaritātes principu Komisija apkopos savus spēkus pasākumiem, kas rada pievienoto vērtību ES līmenī. Ir zināms, ka dažiem pasākumiem, ko īpaši atbalsta ieinteresētās personas, piemīt skaidra ES dimensija. Komisija atbalstīs šos pasākumus ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām.

3.1. Ilgtermiņa stratēģijas galvenie elementi

Eiropas e-prasmju forumā, IKT darba grupā un Saloniku deklarācijā aicināja noteikt e-prasmju ilgtermiņa stratēģiju. Izveidoja arī detalizētus priekšlikumus minētajai stratēģijai. Ar šiem priekšlikumiem nāca klajā laikā, kad valdīja vispārēja sapratne par to, ka jārīkojas ātrāk. E-prasmju ilgtermiņa stratēģijā dalībvalstīm un ieinteresētajām personām ir šādi galvenie elementi.

– **Ilgstošāka sadarbība:** stiprināt sadarbību starp valsts iestādēm un privāto sektoru, akadēmiskajām aprindām, arodbiedrībām un apvienībām, veicinot daudzpusēju ieinteresēto personu partnerību un kopīgas iniciatīvas, ieskaitot pieprasījuma un piedāvājuma uzraudzību, paredzot izmaiņas, pieņemot programmas, piesaistot ārzemju studentus un augsti kvalificētus IKT darba ņēmējus un ilgtermiņā sekmējot IKT apmācību.

– **Ieguldījums cilvēkresursos:** nodrošināt pietiekamu valsts un privāto ieguldījumu cilvēkresursos un e-prasmēs un atbilstošu finansiālo atbalstu, un nodokļu atvieglojumus, pilnībā ievērojot valsts atbalsta noteikumus, kā arī attīstīt e-kompetences pamatprincipus un rīkus, kas veicina mobilitāti, kvalifikācijas caurskatāmību, un atbalstīt formālu,

---

10 *Eurostat*, Statistika tuvplānā, 17/2006.

11 2006/962/EK, 18.12.2006.

12 Skatīt: http://europa.eu.int/information_society/events/ict_riga_2006/doc/declaration_riga.pdf

neformālu un ar IKT nozari saistītu izglītību un sertifikāciju, ka arī kredītpunktu savstarpēju pārnešanu.

– **Pievilcība**: veicināt zinātni, matemātiku, IKT, e-prasmes, darba vietas, priekšzīmi un karjeras iespējas[13], īpaši pievēršot uzmanību jauniešiem, it sevišķi meitenēm, un sniedzot vecākiem, skolotājiem un skolēniem precīzu izpratni par iespējām, kas rodas, iegūstot IKT izglītību, kā arī par IKT karjeru, lai mazinātu jaunu cilvēku intereses trūkumu par karjerām zinātnes un tehnoloģijas jomā[14] Eiropā.

– **Nodarbinātība un e-iekļautība:** attīstīt digitālās un e-kompetences pasākumus, kas piemēroti darbaspēka vajadzībām gan valsts, gan privātajā sektorā, īpaši ņemot vērā MVU un bezdarbnieku, gados vecāku cilvēku, mazizglītotu cilvēku, invalīdu un sabiedrības atstumtu jauniešu vajadzības.

– **E-prasmju apgūšana mūža garumā:** nodrošināt, lai darba ņēmēji varētu regulāri atjaunināt savas e-prasmes, un sekmēt labākas un vairāk uz lietotāju vērstas IKT veicinošas mācību un apmācību pieejas (e-mācības). Valdībām jāveicina paraugprakses to darba ņēmēju apmācībai, kas lieto e-mācību, īpaši vēršot uzmanību uz MVU, jādara plaši zināmus veiksmīgus risinājumus un uzņēmējdarbības modeļus.

Katra dalībvalsts var iedvesmoties no minētajiem galvenajiem elementiem, izveidojot un ieviešot noturīgu e-prasmju ilgtermiņa stratēģiju savās attiecīgajās politiskajās, tiesību, budžeta, izglītības un apmācības sistēmās. Tā ir dalībvalstu atbildība. Komisija regulāri uzraudzīs un sniegs ziņojumus par turpmāko virzību.

3.2. Eiropas līmeņa darbības virzieni

Ņemot vērā ieinteresēto personu ieteikumus, Komisija ierosina piecus Eiropas līmeņa darbības virzienus. Šajos darbības virzienos paredzētos pasākumus sāks 2007. gadā, un mērķis ir to ieviešanu pabeigt līdz 2010. gadam. Tos ieviesīs, izmantojot ES instrumentus, piemēram, Mūžizglītības programmu, Konkurētspējas un jauninājumu pamatprogrammu un Septīto pamatprogrammu pētniecībai un tehnoloģiju attīstībai, kā arī izmantojot struktūrfondus, kas pieejami, lai veicinātu nodarbinātību un reģionālo kohēziju, un Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai dalībvalstu/reģionu apstiprinātajās programmās lauku attīstībai, lai veicinātu IKT, nodarbinātību un pieaugumu lauku apvidos. Stiprinās sadarbību ar Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centru (*Cedefop*), lai e-prasmju pasākumus aktīvi saistītu ar profesionālo izglītību un apmācību, un mūžizglītību. Lai nodrošinātu, ka minētie pasākumi ir iedarbīgi, tos regulāri uzraudzīs.

3.2.1. Ilgtermiņa sadarbības veicināšana un attīstības uzraudzība

Komisija veicinās dialogu un sadarbību starp dalībvalstīm un ieinteresētajām personām attiecībā uz e-prasmēm, lai nodrošinātu attīstības regulāru uzraudzību. Tāpēc vēlama ir vadošo IKT uzņēmumu 2007. gada jūnijā izveidotā „E-prasmju nozares vadītāju valde". Komisija uzskata, ka vajadzīgs arī dialogs starp sociālajiem partneriem un valsts iestādēm par to, kā apvienot nodarbinātības elastīgumu ar IKT nozarē nodarbināto drošību.

---

[13] Šajās karjeras iespējās jābūt ne tikai vertikālai mobilitātei, bet arī horizontālām izaugsmes iespējām un priekšlikumiem, kā apvienot darba un privāto dzīvi.

[14] „*Science Education Now: A Renewed Pedagogy for the Future of Europe*", *Rocard* ziņojums, 12.6.2007.

Šādus pasākumus sāks 2007. gadā.

– Veicināt pastāvīgu dialogu par e-prasmēm ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām (nozari, apvienībām un arodbiedrībām, pilsonisko sabiedrību, akadēmiskajām aprindām un mācību iestādēm) un sadarbībā ar *Cedefop* uzturēt virtuālo kopienu tiešsaistē.

– Uzraudzīt e-prasmju piedāvājumu un pieprasījumu sadarbībā ar *Eurostat* un ieinteresētajām personām un izvērtēt globālas pakalpojumu sniegšanas ietekmi. Saistībā ar to izdos ikgadēju ziņojumu, kurā sniegs pārskatu par stāvokli, pamatojoties uz esošajiem rādītājiem, galveno uzmanību pievēršot IKT speciālistu prasmēm un e-komercijas prasmju aptaujām.

3.2.2. Papilddarbību un rīku izveide

Pēc ieinteresēto personu ieteikuma var sākt īpašus pasākumus ES līmenī, lai uzlabotu e-prasmju pieejamību. Komisija 2007. gadā sāks šādus pasākumus.

– Atbalstīs Eiropas e-kompetences sistēmas izveidi, pamatojoties uz ieinteresēto personu prasībām un sagatavošanas darba rezultātiem Eiropas Standartizācijas komitejā[15] atbilstoši priekšlikumam par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru. Rezultātiem jābūt pieejamiem pirms 2008. gada beigām.

– Tālāk veicinās *Europass*[16] iniciatīvu sadarbībā ar *Cedefop*, ieskaitot e-prasmju pašnovērtēšanas rīka izveidi tiešsaistē, un veikt priekšizpēti Eiropas e-prasmju un karjeras portālam. Šim portālam, ko veidos un uzturēs ieinteresētās personas, jābūt pieejamam līdz 2008. gada beigām.

– Izveidos Eiropas rokasgrāmatu par e-prasmju daudzpusēji ieinteresēto personu partnerību, tajā iekļaujot paraugprakses, ieteikumus un atbilstošas tiesiskas un finansiālas pamatnostādnes. Tai jābūt pieejamai 2008. gadā, un to izplatīs semināros dalībvalstīs.

– Izveidos operatīvas un saistošas uzņemšanas programmas ES trešo valstu IKT speciālistiem. Komisija 2007. gada septembrī sniegs priekšlikumu Direktīvai par augsti kvalificētu trešo valstu darba ņēmēju uzņemšanu, lai mazinātu kvalifikācijas atšķirības.

– Uzmundrinās sievietes izvēlēties IKT karjeru, sadarbībā ar IKT uzņēmumiem tālāk veicinot reālu IT piemēru rādīšanu meitenēm[17] un sākot paraugprakses pētījumu, vēršot uzmanību uz faktoriem, kuru dēļ IKT nozarē strādājošās sievietes paliek nodarbinātas.

– Veicinās e-mācības lauksaimniecības jomā un lauku apvidos[18] programmās, kas apstiprinātas lauku attīstībai laikposmam no 2007. līdz 2013. gadam.

Turklāt 2008. gadā uzsāks šādus pasākumus.

– Atbalstīs e-kompetences programmas pamatnostādņu izveidi, lai stiprinātu IKT izglītības kvalitāti un atbilstību un lai veicinātu veiksmīgu sadarbību starp nozari un akadēmiskajām

---

15 Skatīt: http://www.cenorm.be/cenorm/businessdomains/businessdomains/isss/activity/wsict-skills.asp.

16 Skatīt: http://europass.cedefop.europa.eu/.

17 Skatīt: http://ec.europa.eu/itgirls.

18 Pirms 2007. gada beigām būs pieejami pētījuma rezultāti par paraugpraksēm, lai lauku apvidos ieviestu IKT un no tām gūtu pēc iespējas lielāku labumu.

aprindām. Izpētīs IKT darba grupas priekšlikumu par jaunu disciplīnu saistībā ar pakalpojumu zinātni, vadību un tehnoloģiju. Pamatnostādnēm jābūt pieejamām 2009. gadā.

– Veicinās Eiropas kvalitātes kritēriju izveidi pastāvošai e-prasmju sertifikācijai, kas saistīta ar nozari, ņemot vērā topošo Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru un nozares pašregulācijas iniciatīvas. Minētajiem kritērijiem jābūt pieejamiem 2009. gadā.

– Izpētīs atbilstošus finansiālus stimulus un nodokļu atvieglojumus, pilnībā ievērojot valsts atbalsta noteikumus, saistībā ar e-prasmju apmācību, jo īpaši MVU, un izpētīt nodokļu kredīta iespējas indivīdiem attiecībā uz ieguldījumu cilvēkresursos. Ziņojumu sniegs 2009. gadā.

3.2.3. Izpratnes veicināšana

Izpratnes veicināšana ES līmenī, sākot ar 2007. gadu, panākama divējādi, proti, atbilstoši Septītajai pētniecības un tehnoloģiju attīstības pamatprogrammai un Mūžizglītības programmai saskaņā ar izglītības un mācību 2010. gadam atvērto koordinācijas metodi.

– Apmainīties ar informāciju un paraugpraksi pēc dalībvalstu iniciatīvas, lai veicinātu zinātni, matemātiku un IKT, priekšzīmi, darba vietas un karjeras iespējas, kā arī skolotāju apmācību IKT prasmju jomā, un risināt dzimumu vienlīdzības jautājumus tehniskās un zinātniskās jomās.

– Veicināt izpratni un informācijas sniegšanas kampaņas ES un valsts līmenī, lai vecākiem, skolotājiem un skolēniem sniegtu precīzu izpratni par iespējām, kas rodas, iegūstot IKT izglītību un uzsākot IKT speciālista karjeru ES.

3.2.4. Nodarbinātības un sociālās iekļautības veicināšana

Komisija 2008. gada uzsāks iniciatīvu par e-iekļautību. To sīkāk aprakstīs gaidāmajā paziņojumā. Atbildot uz Rīgas deklarācijas uzliktajām saistībām, 2007. un 2008. gadā Komisija pārskatīs dalībvalstu politiku, pamatojoties uz digitālās kompetences pamatīgiem mērījumiem ar mērķi noteikt visveiksmīgāko politiku un, ja vajadzīgs, ierosināt jaunas iniciatīvas. Mērķis ir līdz 2010. gadam uz pusi samazināt digitālās kompetences atšķirību starp grupām, kurām draud atstumtība, un vidusmēra iedzīvotājiem. Sasniegto izvērtēs saistībā ar *i2010*. *Eurostat* IKT apsekojums par mājsaimniecībām sniegs konkrētus datus par digitālo kompetenci 2007. gadā.

Nozīmīgi partneri IKT nozarē jau 2006. gadā izveidoja „Eiropas apvienību par nodarbinātībai vajadzīgām prasmēm" ar mērķi līdz 2010. gadam sniegt apmācības iespēju 20 miljoniem cilvēku nelabvēlīgajās grupās. Profesionālās organizācijas un MVU vēlas izveidot līdzīgas apmācības programmas lietotāju prasmēm ar īpašu uzsvaru uz MVU vajadzībām. Komisija tālāk atbalstīs daudzsološus pasākumus un iniciatīvas, ieskaitot šādas.

– Veicināt uzņēmumu sociālās atbildības iniciatīvas un partnerību starp e-prasmju apmācību sniedzējiem, pilsonisko sabiedrību, apmācības sniedzējiem attiecībā uz uzņēmējdarbības prasmēm un darbā iekārtošanās atbalsta dienestiem, lai palīdzētu praktikantiem iesaistīties jaunās darba vietās un veicinātu digitālo kompetenci.

– Saistībā ar notiekošām nozares iniciatīvām izpētīt, kā valsts un privāta finansējuma instrumenti var iedarbīgi atbalstīt veiksmīgas daudzpusēji ieinteresēto personu

iniciatīvas[19], lai uzlabotu darba meklētāju un darba ņēmēju, kam ir zema kvalifikācija, nodarbinātību.

3.2.5. Labāku un plašāku e-mācību veicināšana

Pamatojoties uz e-mācību programmas sasniegumiem (no 2004. līdz 2006. gadam) un secinājumiem salīdzinošajā iniciatīvā par politiku, kas atbalsta e-mācību uzņēmumos, kā arī, pamatojoties uz secinājumiem e-mācību konferencē[20], kas notiks 2007. gada oktobrī Lisabonā, Komisija 2008. gadā sniegs ziņojumu ar ieteikumiem pielāgotām e-mācību iniciatīvām un veiksmīgu paraugprakšu veicināšanai. Turklāt Komisija atbalstīs divus pasākumus.

– Veicinās izstrādi e-mācību kursiem un apmaiņas mehānismiem darbaspēka e-prasmju mācību resursiem. Minētajiem mehānismiem jābūt pieejamiem 2009. gadā.

– Atbalstīs apmācības centru tīkla izveidi un pētniecību[21], kas palīdz labāk izprast nākotnes e-prasmju vajadzības. Šim tīklam jābūt pieejamam 2009. gadā.

4. SECINĀJUMI

Lai Eiropas Savienība un tās dalībvalstis turpinātu veiksmīgu darbību pasaules ekonomikā, kam raksturīgas ātras tehnoloģiskas izmaiņas, jāpieliek vairāk pūļu, lai celtu un paplašinātu darbaspēka un iedzīvotāju e-prasmju līmeni, jo tas ir viens no informācijas sabiedrības stūrakmeņiem. Tas prasīs nopietnu, ilgstošu piepūli kā no dalībvalstu, tā no ieinteresēto personu puses dažādos politiska rakstura jautājumos.

Šajā paziņojumā piedāvātajā e-prasmju ilgtermiņa stratēģijā ir galvenie elementi, kas var iedvesmot dalībvalstis un ieinteresētās personas, izstrādājot un ieviešot e-prasmju ilgtermiņa politiku un pasākumus. Komisija atbalstīs piecu darbības virzienu ieviešanu, liekot uzsvaru uz pasākumiem, kas rada ES līmeņa pievienoto vērtību.

Komisija 2008. gadā rīkos plašu konferenci, lai ziņotu par attīstību, izklāstītu rezultātus un apspriestu turpmāku rīcību. Papildus iepriekšminētajam, Komisija 2010. gadā sniegs ziņojumu, ka pamatā būs neatkarīgs spriedums un ieinteresēto personu vērtējums.

---

[19] Atbilstoši dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm (2005/600/EK, 12.7.2005.).

[20] Skatīt: http://www.elearninglisboa.com

[21] Piemēram, „Dzīvo laboratoriju tīkls”, skatīt: http://www.ami-communities.eu/wiki/CORELABS.